

Lektion 3 / Leciono tri

0.

Um jemanden aufzufordern, weiterzumachen, sagen Sie ab jetzt:

Beate, bonvolu daŭrigi la lecionon!

daŭrigi : weitermachen; fortsetzen <trans.>

Und so sagt/fragt man, wer an der Reihe ist:

Kies vico estas?

Wer ist dran? [Wessen Reihe ist?]

kies : wessen

vico : Reihe, Reihenfolge

nun : nun; jetzt

Nein, ich bin dran / an der Reihe.

Estas nun la vico de Beate!

Ne, estas mia vico.

1.

1.1

Sur la bildo oni vidas familion.

Estas kvar homoj: patrino, patro,

fileto kaj alia infano.

Tiu infano estas tre malgranda, estas bebo.

Ĝi kuŝas en lito.

familio : Familie

kvar : vier

homo <m/f>: Mensch

-et- : Abschwächung; fileto <m>: Söhnchen

alia : anderer (-e, -es)

infano <m/f>: Kind

tre : sehr

granda : groß

bebo <m/f>: Säugling, Baby

ĝi : es

kuŝi : liegen

lito : Bett

Estas malgranda lito, speciala liteto,
estas bebolito.

speciala : speziell

1.2

Antaŭ la bebolito staras viro kaj virino.
Estas gesinjoroj Bolte, s-ro Bodo Bolte kaj
s-ino Bettina Bolte.
La bebo similas ilin,
ĉar ili estas la gepatroj de la bebo.

ge- : beide Geschlechter
gesinjoroj Bolte : Herr und Frau Bolte
simila : ähnlich; simili : ähneln
ĉar : denn; weil
gepatroj : Eltern

La patrino surhavas mallongan robon kaj
estas beleta.
En sia mano ŝi tenas malgrandan botelon.
Certe en ĝi estas lakto por la bebo.

bela : schön; beleta : hübsch
botelo : Flasche
certa : sicher; certe : sicher(lich); gewiss
lakto : Milch
por : für

Ankaŭ la patro aspektas simpatie.

aspekto : Aussehen; aspekti : aussehen
simpatio : Sympathie; simpatia : nett, sympathisch

Li surhavas blankajn pantalonon kaj ĉemizon.

1.3

Kio okazas sur la bildo?
La patro ludas kun la bebo.

ludi : spielen
kun : mit

Kompreneble la bebo iom ridas, ĝi ridetas.

kompreneble : verständlicherweise; natürlich
iom : etwas, ein wenig
ridi : lachen; rideti : lächeln

Ges-roj Bolte estas ankoraŭ junaj.

ges-roj = gesinjoroj
ankoraŭ : noch

Ĉu ili rigardas al la bebo?

rigardi : blicken, anschauen
al : zu, nach

Ne, ili rigardas kun rideto al sia pli aĝa infano.

pli : mehr
aĝo : Alter; aĝa : alt; pli aĝa : älter

1.4

Estas knabo, la frato de la bebo.

knabo <m>: Junge
frato <m>: Bruder

Li havas blondajn harojn kaj
bluajn okulojn.

blonda : blond
blua : blau
okulo : Auge

Ankaŭ lia patrino havas blondajn harojn,
kaj la patro havas bluajn okulojn.

La knabo similas siajn gepatrojn.

1.5

Kaj kion faras li?
Li parolas por kritiki kaj montras al la bebo.

por : um ... zu
kritiki : kritisieren, Kritik üben
montri : zeigen

Kompreneble li ne ridetas, sed diras kun kritiko:

"Por moderna komputilo ni ne havas monon

moderna : modern

en la domo, sed por tio ĉi ŝajne jes."

-il- : (Apparat); komputilo : Computer

mono : Geld

domo : Haus

ĉi : <heranziehend>; tio : das (da), tio ĉi = ĉi tio :
das hier

ŝajni : scheinen; ŝajne : anscheinend

2. Fragerunde.

Setzen Sie bei den folgenden Vorgaben das richtige Fragewort an und richten Sie die Frage dann an jemanden aus der Runde. Dieser beantwortet die Frage und übernimmt die nächste.

2.1 <?> personoj estas en la ĉambro?

2.2 <?> estas en la boteleto?

2.3 <?> surhavas mallongan robon?

2.4 <?> la malgranda knabo estas la frateto de la bebo?

2.5 <?> estas la persona nomo de la viro?

2.6 <?> estas la nomoj de la gepatroj?

2.7 <?> diras la frato de la bebo?

2.8 <?> staras la bebolito?

2.9 <?> frato estas la knabo?

2.10 <?> la patrino estas maljuna?

2.11 <?> estas la botelo?

2.12 <?> faras la patro?

2.13 <?> vico estas nun?

2.14 <?> vi komprenas la lecionon?

3.

Zuerst wird die folgende Textfortsetzung gelesen im Dialog gelesen. Zwei beginnen mit einem Abschnitt, dann bittet der erste zwei andere weiterzumachen.

Bonvolu legi plu oder

Bonvolu daŭrigi (legi)!

Text zum selben Bild, Fortsetzung:

3.1

Kial la bebo ridetas?

kial : warum

Kompreneble, ĉar la patro ludas kun ĝi.

La bebo ridetas, ĉar la patro ludas kun ĝi.

3.2

Por kiu estas la boteleto kun dolĉa lakto?

dolĉa : süß

Ĝi estas por la bebo.

Beboj trinkas multan lakton.

trinki : trinken

multa : viel

Kial la patrino ankoraŭ havas la botelon

en sia mano?

Ĉar ĝi estas ankoraŭ tro varma.

varma : warm

La boteleto estas ankoraŭ varmega.

3.3

En kia lito kuŝas la bebo?

kia : wie (beschaffen, geartet), was für ein

Ŝajne estas speciala lito, bebolito.

Ĉu la lito estas granda?

Ne, tute ne. Ĝi estas malgranda, eta.

tuta : ganz; tute ne : gar nicht, überhaupt nicht
eta = malgranda

3.4

Kia estas la patro?

Juna kaj simpatia.

Ĉu li estas dika?

Ne, tute ne.

dika : dick

Kian robon surhavas la patrino?

Mallongan.

La patro kaj la patrino estas la gepatroj de la bebo.

3.5

Ĉu la bebo estas knabo aŭ knabino?

Tion ni ne scias. Tial ni diras "ĝi".

Se la bebo estas knabo, ni diras "li".

Se la bebo estas knabino, ni diras "ŝi".

tial : darum, deshalb
se : wenn, falls

3.6

Ĉu estas plia homo en la ĉambro?

Jes, plia infano, la frato de la bebo.

Se la bebo estas knabino, la frato kaj ŝi

estas gefratoj.

Se la bebo estas knabo, la frato kaj li estas fratoj.

plia : weiterer (-e, -es)

3.7

La knabo estas pli aĝa ol la bebo.

Kial li similas la gepatrojn?

Ĉar li havas blujajn okulojn kiel sia patro
kaj blondajn harojn kiel sia patrino.

ol : als <beim Komparativ>

kiel : wie <vergleichend>

3.8

Kio okazas sur la bildo?

La malgranda frato kritikis.

Kaj kion li kritikis?

La knabo kritikis, ke ili ne havas monon
en la domo, sed bebon.

Kion la knabo deziras havi,

ĉu televid-aparaton?

ke : dass

deziri : wünschen
televidi : fernsehen
aparato : Apparat

Ne, la knabo deziras havi modernan
komputilon.

3.9

La gepatroj vidas, ke ilia fileto ne ridetas.

Kaj kiel ili reagis?

Ili nur ridetas.

Tio estas metodo de moderna eduko.

kiel : wie, auf welche Weise
agi : handeln; re/agi : reagieren
nur : nur
metodo : Methode
eduki : erziehen; eduko : Erziehung

4.

Bonvolu demandi la subajn demandojn al alia persono, la alia persono bonvolu respondi.

Demandoj:

4.1

Kiuj personoj agas sur la bildo?
Ĉu la homoj estas junaj aŭ maljunaj?
Ĉu ankaŭ infanoj estas sur la bildo?
Kie estas la infanoj?
Kies infanoj ili estas kompreneble?

4.2

Ĉu la infanoj estas knaboj aŭ knabinoj?
Se ni ne scias, ĉu bebo estas knabo aŭ knabino, kion ni diras : ĉu „li“, „ŝi“, aŭ „ĝi“?
Kion ni diras, se ni scias, ke la bebo estas knabino?

4.3

En kia lito kuŝas la bebo?
Kion faras la bebo?
Kial la bebo ridetas?

4.4

Kiuj estas la nomoj de la gepatroj?
Kion faras s-ro Bolte?
Ĉu li rigardas al la bebo?

4.5

Al kiu rigardas la patro?
Kion tiu ĉi knabo surhavas?
Ĉu la knabo estas malpli aĝa ol la bebo?

4.6

Kion s-ino Bolte havas en sia dekstra mano?
Kies boteleton ŝi havas en sia mano?
Kio ŝajne estas en la boteleto?
Kia estas tiu ĉi lakto?
Kial estas dolĉa lakto en la botelo?

4.7

Kiajn harojn s-ino Bolte havas?
Ĉu s-ino Bolte estas dika?
Kia estas la patro?
Ĉu li havas longajn harojn?
Kiajn okulojn havas la patro?

4.8

Kiu surhavas nigran ĉemizon?
Kiuj personoj surhavas blankan pantalonon?
Kion la patro surhavas?

4.9

Kiuj havas blondajn harojn?
Ĉu la viro kaj la virino estas patroj?
Ĉu la knabo kaj la bebo estas gefratoj?

4.10

Ĉu oni scias, ĉu familio Bolte havas televidilon?
Ĉu familio Bolte havas komputilon en la domo?
Sed kion ĝi havas?

televidilo = televid-aparato

4.11

Kio okazas sur la bildo?

Kiuj personoj parolas?
Kion la knabo deziras?
Kiel la gepatroj reagas?
Kia estas tiu metodo de eduko?

5. Komposita (zusammengesetzte Wörter)

5.1 Bilden Sie zusammengesetzte Wörter, indem Sie für jedes Wort der ersten Gruppe einen passenden zweiten Teil in der zweiten Gruppe suchen.

Sprechen Sie jemanden in der Runde an, der die deutsche Übersetzung für Ihr neues Wort liefert.

Hinweise:

Jedes Wort darf **nur einmal** verwendet werden!

Sie müssen teilweise die Wortklasse verändern, also z.B. ein -i in ein -o verwandeln. Überlegen Sie ferner, wann Sie ein -o am Ende des ersten Wortteiles weglassen können (Aussprechbarkeit!).

antaŭ, bebo, bela, blua, ĉambro, dekstra, eduki, Esperanto, kurso, kuŝi, lakto, legi, longa, muro, pli, re, sub, sur, tablo, televidi

agi, aĝulo, angulo, aparato, boteleto, ĉambro, ĉemizo, daŭrigi, gazeto, harulo, havi, lampo, leciono, libro, lito, manulo, metodo, okululo, seĝego, ulino

5.2 Aufspalten von Komposita

Zur abwechslungsreichen Ausdrucksweise des Esperanto gehört auch die Möglichkeit, ein zusammengesetztes Wort, das aus zwei Substantiven besteht, aufzuspalten. Dabei wird aus dem ersten Substantiv ein Adjektiv.

Beispiel: dialogokurso => dialoga kurso ‚Dialogkursus‘ (Kursus in Form von Dialogen)

Spalten Sie nach dem vorstehenden Beispiel die Ergebniswörter des Paragraphen 5.1 auf.

Warum geht das in manchen Fällen nicht?

Versuchen Sie auch, die Aufspaltung im Deutschen wiederzugeben.

Meist ist das nicht möglich. Esperanto ist eben flexibler.

6. Wiederholung: Grundform oder Objektform?

Vervollständigen Sie dann die Sätze in diesem Paragraphen. Aber aufgepasst: Nicht überall, wo Pünktchen stehen, muss auch wirklich eine n-Markierung eingesetzt werden. Sonst wäre es ja zu einfach! Achten Sie auch darauf, dass das Objekt in Esperanto-Sätzen durchaus auch am Anfang eines Satzes stehen kann, also sogar vor dem Subjekt. Und nun viel Spaß beim Einsetzen!

6.1

La knabino apud mi... estas Maria.

Sed mi ne konas tiu... junulo... .

Tio estas ŝia frato... Bruno.

La geknaboj estas nun en leciono... unu de intensa Esperanto-kurso.

Ĉu vi parolas Esperanto... ?

Jes, iom, sed ankoraŭ ne tro bone.

Ĉu vi vidas la sinjoro... dekstre de Beate...?

Jes, ĉu vi scias, kiu estas lia... nomo... ?

Jes, mi scias lia... nomo... . Ĝi estas Werner.

Ho, en ordo, danko... !

6.2

Kiu estas en la ĉambro... ?

En la ĉambro... staras ge-roj... Majer.

Kaj kiu... vi vidas antaŭ la ĉambro?

Mi vidas la filo... de ili.

Kio... okazas sur la bildo?

Kio... faras la homoj?

La longharulo estas antaŭ la ĉambro... ,

la blondulino rigardas li...

kaj la patro parolas kritike al li... .

Kio... li diras?

Li diras, ke li ne rekonas sia... filo... .

Ho, tio... mi komprenas.

6.3

Kio... la homoj... surhavas?

S-ro Majer surhavas kravato...

La juna viro surhavas pantalonon... , sed ne ŝuoj... ,

kaj la virino mallonga... robo... .

Kio... oni vidas en la ĉambro? Respondu tio... !

Oni vidas tablon... en la angulo... kaj lampo... sur ĝi... .

Kio... pendas sur la muro? Ĉu estas bildo... ?

Jes, mi vidas bildon... .

Kaj kio... estas tio..., kio... la patro tenas en la manoj... ?

Tio... estas gazeto... .

Kaj kio... estas sub la haroj de la junulo?

Tio... oni ne vidas, sed estas lia vizaĝo... .

6.4

En kiu leciono... vi estas?

Tiu ĉi leciono estas leciono... tri.

Legu la leciono... ! Bonvolu ripeti ĝi... !

Ne mi! Ne estas mia... vico... ! Estas la vico... de Hugo.

Mi komprenas. Hugo, legu la leciono... tri... .

Bone, Beate, sed vi ripetu la tuto... !

Tio estas inteligent... reago... ! (ridetas) En ordo.

6.5

Ĉu vi konas la maljunulo... en la seĝego?

(montras al persono) Ĉu tiu... malantaŭ la tablo... ?

Ne, tiu... sur la apuda seĝo.

Ne, mi ne scias, kiu... estas tiu... .

Kial vi demandas tio... al mi... ?

Ĉar ŝajnas al mi, ke mi konas li... .

Li havas simpatia... aspekto... , ĉu ne?

Mi ne scias. Sed nun ŝajnas ankaŭ al mi... , ke mi konas li... .

Kiel li ridetas kaj parolas... .

Aŭ li nur similas mia... patro... kaj tial li estas simpatia.

Jes, certe estas tial.

6.6

Rigardu, malantaŭ tiu tablo sidas ges-roj Pilo.

Kial vi diras tio... ? Al mi ili... ne estas simpatiaj.

Rigardu, kio... ili surhavas!

Vidu s-ino... Pilo: Ŝi surhavas blanka... robo... kaj blankaj... ŝuoj... .

Mi ne komprenas vi...

Mi ne komprenas, kial ŝi ne surhavu blankaj... robo... kaj ŝuoj... ?

Certe, tio... mi ne kritikas. Sed plurigardu, vidu s-ro... Pilo... apude!

Nun mi komprenas. Jes, tiu havas ankaŭ blankaj... ĉemizo... kaj pantalono...

kaj plie ankaŭ blankaj... ŝuoj... kiel s-ino Pilo.

Ŝajne ili fakte estas blankuloj... , ĉu ne? (Ili ridas.)

6.7

Bonan tagon, Anjo! Diru mi... :

Ĉu mi estas tro malmoderna?

Bona... tago... , Viola! Ho, kiel vi aspektas!

Ĉu malmoderna? Kio... estas kun vi?

Ĉu vi konas la moderna... metodo... por eduki geknabojn?

Ne, diru ĝi... al mi... !

Oni ne plu kritikas la infanoj... , ne, oni ne faru tio... ,

sed oni nur ridetas al ili... .

Kaj kiel reagis la infanoj... ?

Tio... mi ne certe scias.

Ŝajne estas geknaboj... , por kiuj tiu eduko estas bona,

sed multaj aliaj pluogas malbone kiel antaŭe.

Tio... estas komprenebla.

Kaj ĉu tio estas la moderna... eduko... ?

Mi ne scias, kio... diri.

6.8

Bona... tago... , s-ino Bolte! Ĉu vi konas mi... ?

Bonan tagon! Kompreneble mi konas vi... ,

vi estas Ute... , la filino... de ges-roj Majer.

Ĉu vi ankaŭ konas miaj... gepatroj... ?

Jes, mi konas ili... kaj ankaŭ viaj... fratoj... Hugo kaj Rolfo.

Ĉu vi konas ankaŭ Hugo... kaj Rolfo... ? Ne diru!

Kaj Maria..., via... pli juna... fratino... . Ŝi... mi konas pli longe ol vi... .

Ho, kiel bele! Vi konas mia... tuta... familio... !

6.9

Bona... tago... , sinjorino Bolte! Ho, ĉu vi havas bebo... ?

Mi salutas vi... , sinjoro Majer.

Jes, nia fileto havas malgranda... fratineto... .

Kaj kio... diras via filo? Ĉu li multe ludas kun sia... fratino... ?

Ne, li kritikas ni... . Li diras,

ke li pli deziras moderna... komputilo... ol bebo... .

Ne diru! Kaj kio... vi respondas?

Ni diras, ke la bebo... estas dolĉa kaj ke li ludu kun ŝi... .
Al kiu... la bebo similas?
Tio... ni ankoraŭ ne scias, iom la patro... , iom mi... .
Ankaŭ nia fileto havas blondaj... haroj... kiel mi,
sed bluaj... okuloj... kiel sia patro.

7. Vergleiche

Für Vergleiche benutzt man im Esperanto folgende Wörter:

Kiel ‚wie‘ bzw. *pli / malpli (... ol)* ‚mehr / weniger (... als)‘

Formen Sie aus den folgenden Stichwörtern jeweils einen Satz, den Sie mit *kiel* oder *pli (... ol)* bzw. *malpli (... ol)* ergänzen.

- 7.1 (knabo, aspekti, gepatroj)
- 7.2 (frateto, aĝa, bebo)
- 7.3 (patrino, havi, blondaj haroj, sia fileto)
- 7.4 (s-ro Bolte, simpatia, s-ino Bolte)
- 7.5 (Hugo Majer, nigra pantalono, Bruno Majer)
- 7.6 (Viola Majer, vidi, vizaĝo de Bruno, bone, vizaĝo, de Hugo Majer)
- 7.7 (moderna aparato, komputilo, deziro de la knabo)
- 7.8 (ges-roj Bolte, inteligentaj, sia fileto)
- 7.9 (bebo, rideti, siaj gepatroj)
- 7.10 (frateto, deziri, bebo, komputilo)
- 7.11 (s-ro Bolte, patro, s-ro Majer)
- 7.12 (agi, bone, nur, paroli)

8. Fragen mit *kies* (‚wessen‘):

Anstoß vom Übungsleiter, dann fragt jemand einen anderen, der die Antwort gibt.

Beispiel: (bebo, kuŝi, lito) => Kies bebo kuŝas en la lito? - Estas la bebo de gesinjoroj Bolte.

- 8.1 (patro, stari, antaŭ, lito)
- 8.2 (frato, montri, bebo)
- 8.3 (botelo, s-ino Bolte, teni, mano)
- 8.4 (robo, esti, mallonga)
- 8.5 (aspekto, esti, simpatia)
- 8.6 (frateto, kritiki)
- 8.7 (en, botelo, esti, lakto)
- 8.8 (haroj, esti, blondaj)
- 8.9 (pantalono, esti, blanka)
- 8.10 (fileto, esti, knabo)
- 8.11 (gepatroj, esti, gesinjoroj Bolte)
- 8.12 (okuloj, esti, bluaj)
- 8.13 (nomo, esti, „gesinjoroj Bolte“)
- 8.14 (fileto, ni, vidi, sur, bildo)
- 8.15 (parolo, esti, kritika)
- 8.16 (en, domo, ne, mono, por, komputilo)

9. Fragen mit *kia* (‚wie [beschaffen, geartet]‘):

fragt nach einer Eigenschaft (Antwort: Adjektiv)

Folgende Adjektive kennen wir schon:

bona, intensa, dekstra, longa, juna, inteligenta, nigra, blanka, bonvola,
blua, blonda, dika, granda, moderna, simpatia, bela, speciala, dolĉa, varma

Beispiel: Kia estas la Esperanto-kurso?
La Esperanto-kurso estas intensa.

- 9.1 Kia estas la bebo?
- 9.2 Kia estas la patro?
- 9.3 Kia estas la patrino?
- 9.4 Kia estas la robo de la patrino?
- 9.5 Kian robon surhavas la patrino?
- 9.6 Kia estas la lakto en la botelo?
- 9.7 Kian laktan enhavas la botelo?
- 9.8 Kiaj estas la haroj de la patrino?
- 9.9 Kiajn harojn havas la patrino?
- 9.10 Kiaj estas la okuloj de la knabo?
- 9.11 Kiajn okulojn havas la knabo?
- 9.12 Kia komputilo ne estas en la domo?
- 9.13 Kian komputilon la familio ne havas?
- 9.14 Kia estas la eduko?
- 9.15 En kia lito kuŝas la bebo?
- 9.16 Kiajn pantalonojn havas la knabeto kaj la patro?

10. Fragen mit *Kiel* (,wie', ,auf welche Weise'):

Unterscheiden Sie: Kia estas la patrino? - Inteligenta <Adjektiv>.
Kiel respondas la patrino? - Inteligente <Adverb>.

Formen Sie aus den folgenden Stichworten einen Fragesatz mit *kiel* und die Antwort darauf.

Beispiel: (patrino, respondi) (inteligenta) =>

Kiel respondas la patrino?
Inteligente.

- 10.1 (aspekti, patro) (simpatia)
- 10.2 (respondi, knabo) (kritiki)
- 10.3 (paroli, Esperanto, vi) (bona)
- 10.4 (eduki, gepatroj) (moderna)
- 10.5 (agi, patrino) (simila)
- 10.6 (reagi, knabo) (alia)
- 10.7 (patro, legi, gazeto) (intensa)
- 10.8 (gepatroj, rigardi, al, fileto) (bonvola)
- 10.9 (viro, paroli) (longa)
- 10.10 (bebo, aspekti) (dolĉa)
- 10.11 (vi agi, se vi, bonvole eduki, infanoj) (tute bona)

11.0 Ergänzen von Fragewörtern

Ergänzen Sie die folgenden Fragesätze mit dem passenden Fragewort. Stellen Sie jemandem aus der Runde diese Frage, und dieser antwortet dann.

Beispiel:

<?> oni vidas familion? (sur la bildo) =>

Kie oni vidas familion?

Sur la bildo oni vidas familion.

11.1 <?> oni vidas sur la bildo? (familio)

11.2 <?> personoj estas? (viro, virino kaj du infanoj)

11.3 En <?> kuŝas la bebo? (bebolito)

11.4 <?> ni ne scias? (ĉu la bebo, knabo aŭ knabino)

11.5 <?> ni diras "ĝi" al la bebo? (ĉar ne scias, ĉu bebo knabino knabo)

11.6 <?> faras la patro? (ludi kun infaneto)

11.7 Kun <?> ludas la patro? (infaneto)

11.8 <?> la bebo ridetas? (ĉar ĝia patro, ludi, kun ĝi)

11.9 Al <?> rigardas la patro? (knabeto)

11.10 <?> tenas la patrino en sia dekstra mano? (boteleto)

11.11 <?> lakto-boteleto estas ĝi? (de la bebo)

11.12 <?> la bebo ne havas sian botelon? (ĉar, lakto, ankoraŭ tro varma)

11.13 <?> la lakto estas varmega? (jes)

11.14 <?> robon la patrino surhavas? (mallonga)

11.15 <?> estas la gepatroj? (juna kaj tute ne dika)

11.16 <?> estas pli aĝa ol la bebo? (frateto)

11.17 <?> la knabo kritikis? (jes)

11.18 <?> faras la knabo? (kritiki)

11.19 <?> knabo kritikis? (malgranda)

11.20 <?> li diras? (ne havi, mono, por komputilo)

11.21 <?> estas komputilo? (aparato)

11.22 <?> reagis la gepatroj? (simpatie)

11.23 <?> eduk-metodo estas moderna? (ili)

12. Wiederholung

Fügen Sie die richtigen Endungen ein (soweit notwendig!):

12.1

Sur la bildo estas familio... Bolte.

Estas kvar homo... .

Kiu... personoj estas?

Estas patro... , patrin... kaj du infan... .

Unu infano estas bebo... , kiu... oni vidas kuŝ... en la lito... .

12.2

La patrin... havas botelo... .

Kio... estas en ĝi...?

En ĝi... estas dolĉa... lakto... por la bebo... , ĉar beboj trinkas mult... .

12.3

S-ino Bolte havas mallong... blonda... har... .

Ĉu ŝi... rob... estas long...?

Ne, ŝi surhavas mallong... rob... .

12.4

Kaj kio... surhavas s-r... Bolte?

Tiu surhavas longa... pantalon... kaj blanka... ĉemizo... .

Liaj haro... ne estas long... , li havas mallong... haro... .

Kaj kio... li havas plie?

Li havas blu... okul... ki... si... fil... .

12.5

Kia... estas la gepatroj?

Juna... , simpatia... kaj tute ne dika... .

Kio... faras la gepatr... ?

Ili ridetas al homet... , kiu... staras antaŭe.

12.6

Kaj kiu... staras antaŭe?

Estas la malgrand... fil... .

Kia... har... li havas?

Li havas blond... har... .

Kaj kia... okul... ?

Blu... .

Kiu... la knabo... similas?

Li similas la gepatr... .

12.7

La filo estas pli aĝa ol la bebo... .

Kaj ki... faras la fil...?

Li montr... al la beb... kaj parol... .

Ki... diras li?

Li diras, ke la familio... ne havas mono... por komputilo... , nur por bebo... .

Ki... deziras hav... la knab... ?

Li deziras havi modern... komputil... .

Ki... la gepatr... reagas?

Estas nun la vico... de ili... rerideti.

Tio... oni nomas moderna.... eduk-metodo... .

13. Indirektes Objekt (im Deutschen auf die Frage: Wem?)

Im Esperanto kann das "indirekte Objekt" (mit Präposition **al**) oft durch die Form des (direkten) Objekts mit Markierung -n ersetzt werden, sofern nicht beides im selben Satz vorkommt.

Ergänzen Sie die folgenden Vorgaben zu zwei alternativen Sätzen, einmal mit "indirektem Objekt" (mit Präposition **al**), einmal mit (direktem) Objekt (mit Markierung -n).

Beispiel:

(gepatroj, demandas, knabo) =>

La gepatroj demandas al la knabo.

La gepatroj demandas la knabon.

13.1 (S-ino Majer, saluti, s-ro Majer)

13.2 (Kompreneble, mi, pardoni, vi)

13.3 (Tiu infano, ŝajni, mi, malinteligenta)

13.4 (patro, demandi, patrino, kaj, ŝi, respondi, li)

13.5 (Mi, danki, vi, ke, vi, respondi, miaj, demandoj)

13.6 (Se, vi, pardoni, aliaj, ili, ankaŭ, pardoni, vi)

13.7 (Tiu bebo, simili, vi)

Mit Bedeutungsunterschied:

13.8 (La frateto, montri, bebo, kaj, kritiki)

13.9 (La infanoj, rigardi, televid-aparato)

14. Spezielle Fälle beim indirekten Objekt

- Es soll die Richtung ausgedrückt werden => kein indirektes Objekt

Aus den Beispielen 13.8 und 13.9 ging schon hervor: In manchen Fällen (vor allem, wenn die Richtung und damit die ursprüngliche Bedeutung von **al** ausgedrückt werden soll) kann kein (direktes) Objekt alternativ verwendet werden.

Ergänzen Sie die folgenden Vorgaben entsprechend zu einem ganzen Satz.

14.1 (bebo, rideti, patro)

14.2 (viro, paroli, knabo)

14.3 (gepatroj, ne, reagi, kritiko, de sia fileto)

14.4 (Kio, okazi, vi?)

- Keine n-Markierung beim indirekten Objekt, wenn beide Objekte vorkommen

In anderen Fällen kommen sowohl indirektes als auch direktes Objekt vor. Da im Esperanto niemals beide Objekte mit -n markiert werden dürfen, damit die Satzstruktur durchsichtig bleibt, kann dann das indirekte Objekt nicht die n-Markierung bekommen.

Ergänzen Sie die folgenden Vorgaben entsprechend zu einem ganzen Satz.

14.5 (virino, montri, libro, viro)

14.6 (patro, diri, respondo, filo)

14.7 (gepatroj, pardoni, sia fileto, kritiko)

15. Wiederholung: Aktivierung der Vokabeln

Jeweils zwei Teilnehmer in der Runde führen einen der folgenden Dialoge. Sie dürfen dabei das Bild vom Anfang dieser Lektion vor sich liegen haben. Setzen Sie für die in spitzen Klammern stehenden deutschen Begriffe die richtige Esperanto-Vokabel (in der richtigen Wortform) ein. Was in eckigen Klammern steht, sind Hinweise, Ergänzungen, usw., die nicht übersetzt werden.

Beachten Sie:

Da sich die Gesprächspartner duzen sollen, haben die deutschen Verbformen die entsprechende Form. Laut der Esperantofassung könnten sich die Personen auch siezen, da keine direkten Anredeformen vorkommen.

15.1a

<Was> vi <siehst> sur la bildo?

Mi vidas <vier> homojn.

Kiuj personoj <sind es>?

<Es sind> unu patro, unu patrino, unu bebo kaj ĝia <Brüderchen>.

Ŝajnas, <dass> estas tuta familio.

Ne nur <es scheint>; estas fakto.

Kiel <aussieht> la familio?

La <Eltern> aspektas simpatie; ili estas <noch> junaj.

Kaj <wie> aspektas la infanoj?

La bebo estas <süß> kaj <lächelt> iom, sed la pli <alt> frato ne ridetas.

<Warum> la <Junge> ne ridetas?

<Weil> la familio havas <Baby>, sed ne <modernen> aparaton.

<Welchen> modernan <Apparat> ili ne havas, ĉu televid-aparaton?

Ili ne havas <Computer>.

<Was für eine> ago!

Ankaŭ mi <überhaupt nicht> komprenas tion ĉi.

15.1b

<Was> vi vidas sur la bildo?

Mi <sehe> kvar <Menschen>.

<Welche> personoj estas?

Estas <eins> patro, unu <Mutter>, unu bebo kaj <sein> frateto.

<Es scheint>, ke estas <ganze> familio.

Ne <nur> ŝajnas; estas <eine Tatsache>.

<Wie> aspektas la <Familie>?

La gepatroj aspektas <sympathisch>; ili estas ankoraŭ <jung>.

Kaj <wie> aspektas la <Kinder>?

La <Baby> estas dolĉa kaj ridetas <etwas>, sed la <ältere> frato ne ridetas.

<Warum> la knabo ne <lächelt>?

<Weil> la familio havas <ein Baby>, sed ne <einen modernen Apparat>.

<Welchen> modernan aparaton ili ne havas, ĉu <einen Fernseher>?

Ili ne havas <Computer>.

Kia <Handlung>!

Ankaŭ mi <überhaupt nicht> komprenas <dieses>.

15.2a

Ĉu vi vidas la <Bild>?

Jes, <sicher>, sed mi ne <kennen> tiujn personojn.

Dekstre staras <ein Babybett>; en <ihm> kuŝas la bebo.

<Gut>, kaj kiu estas la viro, <der> staras malantaŭ la <Bettchen>?

Estas la <sympathische> juna patro.

Kies patro <er> estas?

De la bebo kaj de la <Junge>, kiu staras maldekstre <vorne>.

Ĉu tiu <Kind>, kiu <zeigt> al la bebo?

<Genau (= in der Tat)> tiu ĉi. Ĉu vi vidas ankaŭ <eine Frau>?

Jes, <sie> staras <links> de la patro. <Welches> estas la familia nomo de la gepatroj?

<Ihr> familia nomo estas Bolte, ili estas <Herr und Frau> Bolte.

<In Ordnung>, mi komprenas. - Plia demando: Ĉu oni <sagt> ,li' al bebo?

Se la bebo estas vira <Kindchen>, oni fakte diras ,li'.

Kaj se la bebo estas <weiblich>, ĉu oni diras ,ŝi'?

Jes, <das> vi komprenas bone. Ĉu vi havas plian <Frage>?

Jes. <Was> oni diras, se <man> ne <weiß>, ĉu la bebo estas vira <oder> virina?

Se oni ne scias <das>, oni diras ,ĝi', sed nur al beboj kaj <kleinen Kindern>.

<Gut>, mi komprenas.

15.2b

<Ob> vi vidas la bildon?

Jes, certe, <aber> mi ne konas <diese Personen>.

<Rechts> staras bebolito; <darin> <liegt> la bebo.

Bone, kaj <wer> estas la viro, kiu staras <hinter> la liteto?

Estas la simpatia <junge> patro.

<Wessen> patro li estas?

<Von dem Baby> kaj de la knabo, <der> staras <links> antaŭe.

Ĉu tiu infano, <das> montras <zu> la bebo?

Fakte <dieses>. Ĉu vi vidas <auch> virinon?

Jes, ŝi staras maldekstre <von> la patro. Kiu estas la <Familiennamen> de la <Eltern>?

Ilia <Familiename> estas Bolte, ili estas <Herr und Frau> Bolte.

<In Ordnung>, mi komprenas. - <Eine weitere> demando: Ĉu oni diras ‚<er>’ al bebo?

Se la bebo estas <ein männliches> infaneto, <man> fakte diras ‚li’.

Kaj se la bebo estas <weiblich>, ĉu oni <sagt> ‚ŝi’?

Jes, <das> vi komprenas bone. Ĉu vi havas <eine weitere> demandon?

Jes. <Was> oni diras, <wenn> oni ne <weiß>, ĉu la bebo estas <männlich> aŭ <weiblich>?

<Falls> oni ne <weiß> tion, oni diras ‚<es>’, sed <nur> al <Babys> kaj infanetoj.

<Gut>, mi komprenas.

15.3a

Ĉu vi vidas, kion la homoj <auf> la bildo <tragen>?

Mi vidas, <dass> sinjoro Bolte surhavas <ein weißes> ĉemizon kaj <eine weiße Hose> .

Kaj <was> li surhavas <weiter>?

Blankajn <Schuhe>, sed ne <eine Krawatte>.

Bonvolu <beantworte> al mi <eine weitere> demandon. Kion <trägt> la bebo?

<Das> mi ne scias, <denn> tion oni ne <sieht>.

Pardonu, mi havas <eine andere> demandon. Kiajn <Haare> havas la patro?

La patro havas <schwarze> harojn.

Ĉu <wie> la <kleine> knabo?

Ne, <gar nicht>. La knabo havas <blonde> harojn.

Ho, li havas blondajn harojn <wie> sia patrino, <nicht wahr>?

Fakte li <ähnel> al sia patrino, sed <auch> al sia patro.

Ĉu sinjorino Bolte surhavas <ein langes> robon?

Ne, ŝi surhavas modernan <kurzes> robon.

Ĉu gesinjoroj Bolte <schauen> al la bebo?

Ne, <sie> rigardas al la <kleinen> knabo, <der> ilin kritikis.

15.3b

Ĉu vi vidas, <was> la homoj <auf> la bildo surhavas?

Mi vidas, ke <Herr> Bolte surhavas blankajn <Oberhemd> kaj <Hose>.

Kaj <was> li surhavas <weiter>?

Blankajn <Schuhe>, sed <keine Krawatte>.

<Bitte> respondi <mir> <eine weitere> demandon. <Was> surhavas la bebo?

Tion mi ne <weiß>, ĉar <das> oni ne vidas.

<Entschuldigung>, mi havas <eine andere> demandon. <Was für Haare> havas la patro?

La patro havas <schwarze> harojn.

Ĉu <wie> la malgranda knabo?

Ne, <gar nicht>. La knabo havas <blonde Haare>.

Ho, li havas blondajn harojn kiel <seine> patrino, <nicht wahr>?

Li <wirklich> similas <seiner> patrino, sed ankaŭ <seinem> patro.

Ĉu <Frau> Bolte surhavas longan <Kleid>?

Ne, ŝi surhavas <modernes> mallongan robon.

Ĉu gesinjoroj Bolte rigardas <zu dem Baby hin>?

Ne, <sie> rigardas al la <kleinen> knabo, kiu <sie> kritikis.

15.4a

La bebolito <scheint> esti granda, sed la bebo <noch> estas malgranda.

Jes, <es ist> malgranda bebo, eta bebo, sed <süß>.

Kial la virino <hält> botelon en la mano?

Ĉar <darin> estas dolĉa <Milch> por la bebo. Estas <kleine> botelo, boteleto!

Jes, boteleto. <Warum> la <Frau> surhavas <ein kurzes> robon?

<Weil> ŝi estas moderna. Estas tre malgranda robo, <ein Kleidchen>.

Jes, robeto. Ĉu la knabo estas la pli aĝa <Bruder> de la bebo?

Jes, la pli-aĝulo estas la <Bruder>. Estas malgranda knabo, <ein Knäblein>.

Jes, knabeto. Ĉu la bebo kaj li estas <Bruder und Schwester>?

Oni fakte ne scias, ĉu la bebo estas <ein weibliches Wesen>, <ein Schwesterchen>.

Se jes, ili certe estas <Geschwister>, etaj gefratoj, <Geschwisterchen>, ĉu ne?

Vi <fragst> kaj redemandas... Jes, estas <Geschwisterchen>.

15.4b

La <Babybett> ŝajnas <sein> granda, sed la bebo <noch> estas malgranda.

Jes, estas <kleines> bebo, eta bebo, sed <süß>.

<Warum> la virino tenas botelon en la <Hand>?

<Weil> en ĝi estas dolĉa lakto <für> la bebo. Estas eta botelo, <ein Fläschchen>!

Jes, boteleto. <Warum> la <Frau> surhavas tre mallongan <Kleid>?

<Weil> ŝi estas moderna. Estas fakte <sehr> malgranda robo, robeto.

Jes, <ein Kleidchen>. Ĉu la knabo estas la <ältere> frato de la bebo?

Jes, la <Ältere> estas la <Bruder>. Estas malgranda <Junge>, knabeto.

Jes, <ein „Jungchen“>. Ĉu la bebo kaj li estas <Bruder und Schwester>?

Oni fakte ne scias, ĉu la bebo estas ino, <ein Schwesterchen>.

<Falls ja>, ili <sicherlich> estas gefratoj, <kleine> gefratoj, <Geschwisterchen>, ĉu ne?

Vi demandas kaj <fragst erneut>... Jes, estas <Geschwisterchen>.

15.5a

Multaj homoj <handeln>, aliaj <reagieren>.

Jes, <das> oni diras.

Ĉu vi scias <lesen> la lecionon?

Jes, kaj mi <verstehe> la tuton.

La leciono <scheint> esti tre longa, <nicht wahr>?

Jes, estas <eine sehr> longa leciono, sed <wenn> mi multe legas, mi scias <viel> paroli.

Ĉu vi bone <sprichst> Esperanton?

Ne tute bone, mi <spreche> iom, ne multe. <Aber> mi komprenas multon.

<Das> estas bona. Ĉu <dein> frato <spricht> bone kiel vi?

Mi ne scias. <Mir> ŝajnas, <dass> li parolas pli bone.

Ĉu vi vidas la <jungen Menschen>, kiu <sitzt> malantaŭ la <Tisch>?

Jes, kio estas <mit> tiu?

Li similas <dir>, <auch> li havas blondajn harojn kaj <blaue> okulojn.

Kaj la persono <neben> li similas al vi.

Ĉu certe? <Warum>?

Ŝi estas dika kaj <sympathisch>, tial!

Ho jes, se vi diras <das>.

Jes, ŝi <sieht aus> simpatie.

15.5b

Multaj <Menschen> agas, <andere> reagas.

Jes, <das> oni diras.

Ĉu vi <weiß> legi la <Lektion>?

Jes, kaj mi komprenas la <Ganze>.

La leciono <scheint> esti <sehr> longa, ĉu ne?

Jes, estas tre <lange> leciono, sed <wenn> mi <viel> legas, mi scias multe <sprechen>.

Ĉu vi <gut> parolas <Esperanto>?

Ne <ganz> bone, mi parolas <etwas>, ne <viel>. Sed mi komprenas <vieles>.

Tio estas <gut>. Ĉu via frato parolas bone <wie> vi?

Mi ne scias, al mi <scheint>, ke li parolas <besser>.

Ĉu vi vidas la junulon, <der> sidas <hinter> la tablo?

Jes, <was> estas <mit dem>?

Li <ähnelt> vin, <auch> li havas <blonde> harojn kaj bluajn <Augen>.

Kaj la persono <neben> li similas al vi.

Ĉu <sicher>? Kial?

Ŝi estas <dick> kaj simpatia, <darum>!

<Oh ja>, se vi diras <das>.

Jes, ŝi aspektas <sympathisch>.

15.6a

Ĉu vi havas monon? Ĉu ankaŭ modernan <Haus>?

<Sicherlich>, kun <viele> modernaj <Apparate>.

Ĉu ankaŭ kun <Fernseher> kaj komputilo?

Kun <vier> televidiloj kaj <weitere> aparatoj, jes, ankaŭ kun komputilo.

Kaj ĉu via <Computer> enhavas <viele> modernajn komputilajn <Spiele>?

Jes, mi <spiele> multe, mi ludas kaj reludas.

Vi estas granda <Spieler>, ĉu ne?

Jes, mia <Familie> kritikis <mich> multe, ĉar mi ludas <sehr> longe.

Estas <besser>, se vi ludas kaj ne nur <liegst> en la lito.

Jes, sed ili <sagen>, ke estas multo alia por <tun> en la domo.

Ili edukas <dich>! Kaj kiel vi <reagierst>?

Mi diras „jes“. Sed mi deziras sidi antaŭ la <Fernseher> por trinki.

Certe ne <Milch>, ĉu ne?

<Natürlich> ne, mi <nicht mehr> estas eta bebo.

15.6b

Ĉu vi havas <Geld>? Ĉu ankaŭ modernan <Haus>?

Certe, <mit> multaj modernaj aparatoj.

Ĉu <auch> kun televidilo kaj <Computer>?

Kun <vier Fernsehgeräte> kaj pliaj aparatoj, jes, ankaŭ kun komputilo.

Kaj ĉu via komputilo <enthält> multajn modernajn <Computerspiele>?

Jes, mi ludas <viel>, mi ludas kaj <spiele nochmals>.

Vi estas granda <Spieler>, ĉu ne?

Jes, <meine> familio kritikis min <viel>, ĉar mi ludas <sehr lange>.

Estas <besser>, se vi ludas kaj ne <nur> kuŝas en la <Bett>.

Jes, sed ili <sagen>, ke estas multo alia <zu tun> en la domo.

Ili <erziehen> vin! Kaj <wie> vi reagis?

Mi <sage „ja“>. Sed mi deziras sidi <vor> la televid-aparato <um zu> trinki.

<Sicher> ne <Milch>, ĉu ne?

Kompreneble ne, mi <nicht mehr> estas eta bebo.